

К 33 /О 95

120000868189

ОКРЪЖЕН СЪВЕТ
НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОФЕСИОНАЛНИ, СЪЮЗИ – РУСЕ

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОКРЪЖНИЯ СЪВЕТ НА БПС
И НА ОКРЪЖНАТА ПРОФСЪЮЗНА ОРГАНИЗАЦИЯ
ПРЕЗ ПЕРИОДА
ОТ ФЕВРУАРИ 1979 Г. ДО ФЕВРУАРИ 1982 Г.

РУСЕ, ФЕВРУАРИ, 1982

33
0-95

ОКРЪЖЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОФЕСИОНАЛНИ СЪЮЗИ - РУСЕ

=====

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

ЗА

ДЕЙНОСТТА НА ОКРЪЖНИЯ СЪВЕТ НА БПС И
НА ОКРЪЖНАТА ПРОФСЪЮЗНА ОРГАНИЗАЦИЯ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ОТ ФЕВРУАРИ 1979 ГОДИНА
ДО ФЕВРУАРИ 1982 ГОДИНА

гр.РУСЕ, 4.II.1982 год.

*Регионална библиотека
"Любен Каравелов"*

120000868189

Изминаха три години от последната отчетно-изборна конференция на русенската окръжна профсъюзна организация. Този период ще остави трайни следи в живота на профсъюзните членове и на всички трудещи се от нашия окръг със забележителните събития: тринадесетвековия юбилей на България, XII-и конгрес на БКП, 90-годишнината от основаването на партията и четвъртостолетието на Априлския пленум, 125-годишнината от рождението на Димитър Благоев и 70-тия рожден ден на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет на НРБ д-р. Тодор Живков.

За окръжната профсъюзна организация и трудовите колективи в окръга изминалият тригодишен период се характеризира с резултатна борба за предсрочно изпълнение на плана за седмата петилетка и първата година на осмата петилетка. Период на възходящо развитие на окръжната икономика и материалното благосъстояние на хората, на непрекъснато обогатяване на духовната култура и социалистическия начин на живот. В резултат на широко разгърнатото се социалистическо съревнование под девиза "НИТО ЕДИН КОЛЕКТИВ С ДЪЛГ КЪМ ПЕТИЛЕТКАТА, ЗА ЗАВОИВАНЕ ПРАВОТО НА РАПОРТ ПРЕД ДВНАДЕСЕТИЯ КОНГРЕС НА БКП!" 82 колектива, 1716 бригади и 1852 индивидуални първенци изпълниха предсрочно петилетните си планове, а окръгът като цяло рапортува пред ЦК на БКП изпълнението на петилетката 20 дни предсрочно. За високи постижения в съревнованието с ордени и медали бяха наградени 876 първенци и 34 колектива, а 91 колектива станаха носители на централни знамена и вимпели.

Решенията на Дванадесетия конгрес на БКП издигат на нова висота мястото и ролята на професионалните съюзи в политическата система на нашето общество, предоставят им още по-силни позиции в управлението на производството. Едновременно с това те засилват отговорността на профсъюзите за изпълнението на главната социално-икономическа задача на осмата петилетка и на тази основа за повишаване на жизненото равнище на народа.

През отчетно-изборната кампания бяха проведени 5319 събрания на профгрупите и първичните профсъюзни организации и 191 конференции на заводските, комбинатските, общинските съвети и отраслевите комитети. На тях подробно беше анализирана цялостната профсъюзна дейност. Задача на настоящата конференция е да съсредоточи вниманието върху основните, главните проблеми и от позициите и критериите на XII партийен конгрес и постановките в доклада на председателя на ЦС на БПС пред XVII пленум на БПС да определи насоките и конкретизира задачите в дейността на профсъюзните органи и организации за по-нататъшното нарастване на техния принос в практическата реализация на конгресните решения и на задачите от октомврийското национално съвещание (1981 г.)

1. ЗА УЧАСТИЕТО НА ПРОФСЪЮЗНИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА ИКОНОМИКАТА, ВЪВ ВНЕДРЯВАНЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПОДХОД И НОВИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ МЕХАНИЗЪМ

Напоследък империалистическата диверсия се насочи и към професионалните съюзи. Тя се опитва да ги отклони от активното творческо участие в изграждането на новото общество и под демагогската маска на защитници на интересите на работниците да ги насочи към борба със социалистическата държава.

Профсъюзите при социализма наистина защитават интересите на работническата класа и трудещите се. Но тъй като средствата за производство са обществена собственост и се намират в ръцете на тяхната социалистическа държава, тази функция те упражняват най-добре като пряко и активно участвуват в организацията и развитието на социалистическата икономика. Затова те са школа за управление, за стопанисване.

"ВЪВ ВСИЧКИ ОТРАСЛИ И ДЕЙНОСТИ ПРОФСЪЮЗИТЕ ДА УЧАСТВУВАТ НА ДЕЛО И ДА БЪДАТ СЪОТГОВОРНИ ЗА СЪСТАВИНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАСРЕЩНИТЕ ПЛАНОВЕ, ЗА ВНЕДРЯВАНЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПОДХОД И ТВОРЧЕСКОТО ПРИЛАГАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ МЕХАНИЗЪМ ЗА

МАКСИМАЛНО РАЗКРИВАНЕ И ИЗПОЛЗУВАНЕ НА РЕЗЕРВИТЕ И НА ТАЗИ ОСНОВА – ЗА ПОВИШАВАНЕ НА РЕАЛНИТЕ ДОХОДИ НА ТРУДЕЩИТЕ СЕ" – така Дванадесетият конгрес на БКП определи тази важна функция на профсъюзите сега.

В духа на тези постановки и изисквания са насочвали своята дейност през отчетния период окръжният съвет и общинските съвети на профсъюзите, отраслевите окръжни комитети и профкомитетите. Плод на това е техният реален принос в осигуряването на работническия милиард през миналата петилетка, възлизащ на 60 459 хил.лева при обещание 26 150 хил.лева. Тези успехи наредиха окръга на второ място в националното съревнование през 1979 година. Най-голям дял за извоюването на този успех имат трудовите колективи на Завода за печатни платки, ККК "Иван Димитров", ХЗ "Гаврил Генов", завод "Вела Пискова", комбинат "Дунавска коприна", комбинат "Млечна промишленост", Параходство БРП, Пристанищен комплекс, СМК, ОКС, ДСО "Търговия на едро", завод "Изкуство". Едновременно с това, обаче, със загриженост отбелязваме, че общо 18 колектива, между които са ЗЕИМ, ПЖК "Родопи" ОП "Булгарплод", ЗК "Д.Благоев", Автокомбинатът и др., приключиха петилетката с дълг към профсъюзното обещание.

Сега сърцевина на профсъюзната дейност е изпълнението на новото обещание на БПС пред ЦК на БКП за осмата петилетка и на още по-големите задачи, поставени от октомврийското съвещание. С насрещните планове трябва да се обезпечи средногодишно нарастване над държавната задача на националния доход с 2-3 пункта и на обществената производителност на труда с 3-4 пункта, материалните разходи следва да бъдат снижени с 2-3 пункта и да бъде реализирана 1 милиард лева печалба.

Равносметката на първата година от осмата петилетка показва, че трудещите се от Русенски окръг успешно изпълняват приетите задължения. Под ръководството на ОК на БКП, в резултат на високата политическа съзнателност и трудова активност в пред конгресното съревнование, преляло се с нова, още по-голяма сила във всенародната борба за изпълнение на конгресните решения, трудовите колективи от окръга изпълниха двадесет дни предсрочно

основните качествени и количествени показатели на плана за 1981 година, а до края на годината преизпълниха и обещанието си, като постигнаха над плана: чиста продукция 18 742 х.лв, съвкупна печалба 30 391 х.лв. при обещано 15 207 х.лв; обществената производителност на труда нарасна в сравнение с плана с 5,4 пункта при обещание 2,5 пункта; материалните разходи са снижени с 2,4 пункта при поето задължение 1,1 пункта. Относителният дял на продукцията с оценка "к" и "1" достигна 60,2% при план 57,3%. Големи са успехите на селскостопанските труженици, които извоюваха за окръга втори орден "Георги Димитров" и правото да бъдат домакини на Празника на земята и плодородието.

Тези резултати биха били много по-големи, ако 18 колектива не приключиха годината с неизпълнен план за печалбата, 25 – за обществената производителност на труда и 13 – за снижени на материалните разходи. А колективите на ЗК "Д.Благоев", ОП "Булгарплод", ДСО "Търговия на едро", БКС – Борово не изпълниха трите показателя на обещанието.

В изпълнението на планове за социално-икономическото развитие на окръга и на трудовите колективи свой принос и отговорност имат профсъюзните органи и организации. Цялата организаторска, масово-политическа и идейно-възпитателна работа за повсеместното приложение на икономическия подход и неговия механизъм, за усъвършенствуването на насрещното планиране и на бригадната организация на труда, за изучаването и масовото внедряване на чуждия опит, за развитието на научното и техническото творчество те все по-успешно подчиняват на всенародната борба за изпълнение на конгресните решения.

Главното, което характеризира извършеното от профсъюзните органи и организации и съответните стопански ръководства, е масовото разгръщане на творческата активност и инициативност на трудовите колективи при разкриването на резервите и включването им в насрещните планове и осигуряване на тяхното изпълнение и преизпълнение.

Профсъюзните органи и организации положиха много усилия за конкретизация на задачите по звена и работни места и обвързването им с творческите планове на работниците и специалистите, с инженерните проекти и насрещните планове. Животът потвърди ефективността на такива специфични форми и средства на непосредствена работа с производствените звена и отделния работник, като социологическите проучвания и анкетите, поръченията обществените прегледи и конкурси, инженерното осигуряване и обществената защита на творческите планове, щажетните тетрадки, шефството над крупни мероприятия от инженерните проекти, системното обучение на профсъюзния актив, нагледната агитация и др.

В резултат на тази широка организаторска и масово-политическа дейност, само при съставянето на първоначалните насрещни планове за 1981 година постъпиха повече от 11 хиляди работнически предложения, от които 3471 с икономически ефект над 8 милиона лева намериха място в инженерните проекти. В течение на годината тези планове бяха обогатени с нови резерви. Пример за конкретна работа на профсъюзните органи и организации в това отношение е организираният през юни м.г. от ОС на БПС обществен преглед как се изпълняват насрещните и творческите планове и мероприятия, заложи в инженерните проекти, и как се обогатяват с нови резерви. В резултат на задълбочената организаторска и масово-политическа дейност във всички трудови колективи бяха допълнени 6038 творчески плана; постъпиха 3588 нови предложения и 716 от тях с икономически ефект 2990 х.лв. обогатиха инженерните проекти; 32 колектива повишиха насрещните си планове за обществената производителност на труда, снижението на материалните разходи и печалбата. На високо ниво мина прегледът в завод "Вела Пискова", ОСП "Булгарплод", ПЖК "Родоп", завод "Петър Караминчев", завод "Бор" и др. В други предприятия обаче, като ХК "Г. Генов", комб. "Юта", СУ "Транстрой", Автокомбината МЗ "Модул" и др. прегледът беше недооценен от профсъюзните и стопанските ръководства и желаните резултати не бяха постигнати.

Определено считаме, че тази форма на организирано периодично преразглеждане и обогатяване на творческите и насрещните планове отговаря на техния отворен и динамичен характер и следва да се използва по-широко и в бъдеще.

През отчетния период бюрото на ОС на БПС, ОКПС и профкомитетите проявяваха много по-голяма отговорност и грижи не само при съставянето, но и при практическото изпълнение на приетите с насрещните планове на трудовите колективи и с творческите планове на работниците и специалистите задължения.

Стана вече практика всяко тримесечие в бригадите да се провеждат разговори по изпълнението на обещанията и на мероприятията от инженерните проекти и творческите планове, а по направените предложения, критични бележки и мнения да вземат отношение стопанските ръководства и профкомитетите. По-голямо внимание се обръща върху изпълнението на работническите предложения и обратната връзка, като всеки предложител се уведомява за съдбата на неговото предложение. Това спомогна значително да се увеличи броят на изпълнените обещания. Техният относителен дял достигна 87,3 на сто, докато преди 2-3 години се изпълняваха около 74 на сто от поетите обещания.

Бюрото на ОС на БПС ежесечно анализираше изпълнението на насрещните планове и обещанието, разглеждаше работата на отделни предприятия, оказваше помощ на изоставащите. Обобщава се и се популяризираше положителният опит чрез брошури, диплянки, срещи за обмяна на опит и др.

Своите права и отговорности на движеща сила в насрещното планиране профсъюзните органи и организации проявиха пооткрояващо се при съставянето на насрещните планове за 1982 г. Благодарение на подобрената организация и на въведените стимули с обявения по инициатива на ОС на БПС окръжен преглед-съревнование за най-голям принос в разкриването на резервите, беше осигурено по-широко участие на работниците и специалисти в съставянето на насрещните планове. С тях се осигурява над-

планово увеличение на печалбата и обществената производителност на труда, намаление на разходите за горива, енергия, суровини и материали, допълнително производство на стоки за широко потребление. Има обаче колективи, които на този етап имат нерешени проблеми и не покриват с насрещните си планове минималните си задачи (з-д "Вела Пискова", ЗПП, к-т "Дунавска коприна", Винзавод и др.) Съвсем не удовлетворяват приетите задължения за икономии на материални и енергетични разходи. Предприятия, като з-д "Жити", з-д "Фазан", ДКЗ "Ив. Троенски", ЗЕМ, Гъбозаводът, си поставят твърде ниски цели, които са далеч от задачите на октомврийското съвещание.

Нека се има предвид, че работата по изграждането на насрещните планове не завършва дотук, защото именно през тази година трябва да постигнем на дело постоянното им допълване и развитие, да осигурим непрекъснатост на този процес, като използваме и доусъвършенствуваме досегашния опит и практика.

Спираме се по-широко на този въпрос, защото навлизаме в решителен етап от разработката на насрещните планове за осмата петилетка и изводите и оценките от извършеното досега трябва да доведат до още по-активно и ефективно участие на профсъюзните органи и организации в тази отговорна работа.

Като правим критична равностетка на дейността на окръжния съвет и на окръжната профсъюзна организация по изграждането и изпълнението на насрещните планове и на профсъюзното обещание, се налага изводът, че въпреки положителните изменения и тенденции, тя още не отговаря на високите изисквания, произтичащи от конгресните решения. Основание за тази оценка ни дават някои сериозни слабости, недовеждането на част от решенията докрай.

Все още не сме съумели да пренесем цялата организаторска и масово-политическа работа долу, в трудовия колектив. Помощта, която оказват бюрото и отделите на ОС на БПС и ОКПС на изоставащите колективи, не винаги е била конкретна и резултатна, недостатъчно се търси съдействието на ЦС на БПС и съот-

ветните ЦКПС. Това изисква в бъдеще бюрото да бъде по-взискателно и настойчиво и да довежда докрай решаването на проблемите на трудовите колективи.

Макар и в значително по-малка степен, все още съществува практиката насрещните планове да се съставят от тесен кръг специалисти, а работническото участие да носи формален характер.

Икономите на горива, енергия, суровини и материали, които др.Т.Дивков нарече в доклада си пред конгреса проблем номер едно, още не сме превърнали в масово движение, в сърцеви-на на профсъюзната работа. В това отношение не се използват достатъчно лостове на икономически механизъм, а обещанието на първенците да се работи един ден в месеца с икономисани материали не е станало всеобща практика.

Съревнованието между кооперираните и технологически свързаните звена и поделения не навсякъде дава необходимия ефект. Б личните и колективните планове не са отразени новите задачи и изисквания. Ето защо специалистите от отдел "Икономически" и организаторите трябва да оказват много по-системна и по-компетентна помощ на профорганизациите, да обобщават и популяризират най-добрия опит.

Въпреки че през последните три години е налице тенденцията да се повишава равнището на трудовата, плановата и технологическата дисциплина, все още загубите от текущи и целодневни престои и от самоотлъчки са големи. Само през 1981 година те възлизат на 188 680 човекодини. Особено тревожно е състоянието на дисциплината в ЗММ "Ст. Караджа", завод "Жити", КЗ "9 септември" ПЖУ, БКС - Влятово. Значителни са загубите от наднормен брак, нестандартна продукция и рекламации.

Безспорно тези слабости и недостатъци оказват отрицателно влияние върху конкретните резултати от работата на трудовите колективи. Затова усилията на профсъюзните органи и организации следва да се насочат към тяхното преодоляване, да се търсят нови, по-ефективни форми, средства и механизми за нараст-

ване на тяхната роля и отговорност при съставянето и изпълнението на насрещните планове за осмата петилетка.

През отчетния период профсъюзните органи и организации по-активно и непосредствено участваха в практическата работа по усъвършенствването на бригадната организация на труда като основно злено в прилагането на икономическия механизъм, за правилното изграждане и функциониране на новия тип бригади.

В края на 1981 година в бригадна организация са включени общо 82,1 на сто от работниците в материалното производство срещу 67,2 на сто през 1979 г. В промишлеността обхватът е 88,1 на сто, в строителството – 84,1 на сто, а изградените 12 бригади от нов тип обработват 27 на сто от земята на АПК и отглеждат 47 на сто от зърнените култури.

Окръжният съвет на БПС оказва сериозна помощ за организационното укрепване на профорганизациите на технологичните екипи в едропанелното строителство и на бригадите от нов тип в АПК.

Основната слабост, главният недостатък в досегашната работа по бригадната организация на труда е, че в голяма част от изградените бригади не се прилага бригадната стопанска сметка. В промишлеността, например, отчитаме, че 63,4 на сто от бригадите са на стопанска сметка, но тя не навсякъде е пълна, а обхваща само някои елементи. Това се потвърждава от факта, че само в няколко предприятия, като завод "Петър Караминчев", ЗЛКИ "Латекс" – Бяла, МЗ "Георги Димитров", СПП по СМСЕД, ОЗФП "Начо Иванов", Винзавода и СД "МПБУ", са утвърдени нормативи и бригадите се стимулират за реализирането на икономии. Следователно все още не можем да осигурим самоиздръжка на бригадите. А създаването на бригади без свързването им със самоиздръжката и стопанската сметка е самоцелна, формална и безплодна работа. От тук следва, че усилията на профсъюзните и стопанските ръководства трябва да бъдат насочени към това – да се изградят бригадите така, че да се създават условия за обвързване на трите еле-

мента на производствения процес на основата на стабилна нормативна база, както изисква икономическият механизъм за една бригада от нов тип. В тези бригади профсъюзната работа става много по-конкретна, съдържателна и непосредствена, създават се предпоставки и за цялостното преустройство на социалистическото съревнование в съответствие с икономическия механизъм.

Утвърденият от XII конгрес на БКП курс за повсеместна интензификация на народното стопанство изисква от нас, профсъюзите, да поставим работата по ускореното внедряване на научно-техническия прогрес на широка обществена основа.

През изминалите три години масовостта и ефективността на изобретателското и рационализаторското движение в окръга получиха ново развитие. Внедрени бяха предложени с икономически ефект 55 милиона лева. Разшири се прилагането на съветския чужден опит за открито приемане на предложенията, който се използва вече в 73 предприятия, а броят на обществените експериментални бази достигна 74. Въпреки полаганите усилия, обаче, налице е сериозно подценяване на тематичното планиране. Обявяват се малко на брой теми, средногодишно около 900, а практически се решават само 50-60 на сто от тях. Причините са в това, че не се работи задълбочено при съставянето на тематичните планове, изграждат се формално рационализаторски колективи, не им се оказва необходимата помощ, недостатъчно се стимулират. Изходът трябва да търсим в правилния подбор на темите, а анализът на най-крупните от тях да се извършва с помощта на научни институти и в решаването им да се ангажират научни работници и специалисти от различни специалности.

По инициатива на ОС на БПС и ОС на НТС, в процес на организация и укрепване е центърът за разширено внедряване на рационализаторските предложения, който има задачата да съдейства за прилагането на ефективните предложения и в други предприятия и по този начин да се мултиплицира ефектът от внедрените предложения. Досегашните резултати са още твърде скромни - от изпратените 28 предложения прието е само едно в АПК - Две

могили, но сроковете за разглеждането на останалите не е изтекъл. Ние сме дълбоко уверени в ефективността на тази форма, затова ОС на БПС, отдел "Икономически" и ОС по ОТТ трябва да предприемат много по-енергични мерки за нейното популяризиране и да оказват съдействие за ускореното приемане и внедряване на подадените чрез центъра предложения.

През отчетния период ОС на БПС предприе практически мерки за укрепване на профсъюзните организации в научните институти и внедрителските звена. Проучването, което съветът направи в повече от 20 звена, показва, че е налице известна тенденция за по-непосредствено обвързване на научните работници и специалисти от тези звена с фактическите проблеми на производството. Само ВТУ "Ангел Кънчев" е приело допълнителни 67 дачи на наши предприятия и АПК. Но инициативата "институт - завод-насрещен план" засега се прилага само от комбинат "Иста" и ПЖК "Родопа", твърде плахо си пробива път и софийската инициатива "Всяка разработка - на ниво изобретение". Затова ние оценяваме взаимодействието между производството и науката като недостатъчно и неотговарящо на задачите на интензификацията. Това се потвърждава и от факта, че и сега, когато разработката на насрещните планове за 1982 г. е в заключителен етап, повечето от научно-изследователските и инженерно-внедрителските организации, които на територията на нашия окръг са 33, още нямат уточнени задачи. Необходимо е ОС на БПС, ОКПС и профкомитетите в тези организации да съдействуват много по-активно при разработката на плановете за осмата петилетка, всяко от тези звена да се явява в предприятията с конкретни разработки, предложения и нови решения.

ОС на БПС, съвместно с ОНС, ОС на ЯТС и ОК на ДКМС, трябва да продължи изучаването и творческото използване на опита на Габровски окръг за изграждане система за териториално управление на научно-техническия прогрес и на Пловдивски окръг за преглед на техническото и научно творчество на трудещите се

Масовото внедряване на челния опит, почините и инициативите на трудещите се през отчетния период е било първостепенна задача за всяка профсъзна организация, за всяко профсъздно ръководство. В изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП от 1978 година стопанските и профсъзните органи под ръководството на партийните комитети и организации значително подобриха своя подход към тази дейност. Планирането на челния опит все повече се превръща в неразделна част от насрещните планове, почти всички предприятия имат свои програми и усъвършенствувани методи за издирване, обобщаване и разпространение на челния опит, търси се неговият икономически и социален ефект, по-добре се организират школите за челен опит. Положителна в тази насока е работата в комбинат "Дунавска коприна", завод "Фазан", ЛВЗ "В. Коларов", Пристанищен комплекс, БРП, Автокомбинат, ЗПП, АПК - гр. Русе. Но считаме определено, че овладяването и разпространението на челния опит не е превърнато в стопанска политика на административните ръководства и в главна грижа на профсъзните органи и организации, че в това отношение съществуват още много формализъм, книжнина, показност. Има предприятия като завод "Арда", ККК "Ив. Димитров", завод "Бор", където опитът на първенците не се използва достатъчно за повишаване на квалификацията, поради което броят на работниците, неизпълняващи нормите си, е твърде голям, големи са различията в постиженията на отделни бригади, работещи при едни и същи условия.

В нашия окръг широко се прилага съветският челен опит. В окръга има над 2 хиляди многомашинички, 21 строителни бригади работят по метода на Николай Злобин, Двовската система за управление на качеството се прилага в 39 предприятия, има 3832 последователи на Лейда Пейпс, многобройни са последователите на Евгени Федюнин, Анатолий Барановски и др.

Задачата за повсеместна интензификация на производството изисква да се гонят върховите наши и чуждестранни постижения, да се създават образци за модернизация и реконструкция, за механизирани на ръчните процеси, за дълбочинна, безотпа-

дъчна и малкоотпадъчна обработка на суровините и др. А това поставя нови, по-отговорни задачи пред профсъюзните органи и организации. На тези изисквания трябва да отговаря окръжната програма за челен опит през осмата петилетка, в по-бързото разработване на колто активно трябва да участва отдел "Икономически".

През отчетния период, в условията на новия икономически механизъм, получи по-нататъшно развитие и усъвършенстване участието на трудещите се в управлението на производството.

Повиши се ролята на колективните органи за управление – стопанските комитети и съвети, общите (на пълномощниците) събрания, бригадните съвети. Профсъюзните органи съдействаха в тях да се издигат най-активните и най-съзнателните работници, полагат се грижи за тяхната подготовка. ОС на БПС организира обучение на работниците – членове на стопанските комитети. Подобрена се плановостта и контролът над взетите решения и периодичното отчитане пред колектива на предложенията, мненията и критичните бележки на работниците. Тези положителни изменения, обаче, не обхващат всички трудови колективи. ОС на БПС, общинските съвети и профкомитетите не са съдействували достатъчно за ликвидиране на формализма при прсвеждането на производствените съвещания, общите събрания и заседанията на стопанските комитети, не удовлетворява участието на работниците в обсъждането и решаването на производствените проблеми.

Новият икономически подход и неговият механизъм променят дълбоко правно-юридическото и социално-икономическото положение на трудовия колектив, разширяват неговите права. Това поставя пред нашите профсъюзни органи и организации отговорността да направят всеки труженик активен и непосредствен участник в управлението на производството, обществен и трудово по-активен и силно заинтересован от резултатите на собствения си труд. Но за да се постигне това, те трябва да ги учат да бъдат компетентни по въпросите, които се решават, да изказват своето мнение свободно, критично и самокритично, да съдействуват за пре-

вършането на колективните органи за управление в активен фактор за практическо осъществяване принципите на икономическия механизъм.

II.3А ПО-ЕНЕРГИЧНО РЕШАВАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ПРОБЛЕМИ НА ТРУДОВИТЕ КОЛЕКТИВИ

Изпълнението на производствено-икономическите планове и повишаването на ефективността на производството през отчетния период бяха здрава основа за повишаване жизненото равнище на трудещите се в окръга.

През 1981 година средната работна заплата на заетите в материалното производство нарасна с 13,7 на сто в сравнение с 1978 година. Построени са 6523 нови жилища и 6 училища, разкрити са още 2415 места в детски заведения. Само през 1981 год. на населението бяха продадени в повече стоки за 1018 х.лв.

Под непосредственото ръководство и близка помощ на ОК на БКП никога нашите профсъюзни органи и организации не са имали по-широк простор за инициативност и конкретна организаторска работа сред колективите по решаването на такива жизнено важни въпроси, като производството на стоки за народно потребление, разширяването на услугите, търговското обслужване, столовото хранене, самозадоволяването с хранителни продукти и др. Характерна черта на новия подход е, че решаването на основните социални проблеми се съсредоточава в трудовия колектив и се реализира с негови сили. При това социалната дейност се поставя на широка обществена основа и в непосредствена зависимост от производствените резултати.

През отчетния период значително се издигна равнището на социалното планиране като отражение на качеството и ефективността от работата на трудовия колектив. Стремехът е със социалните планове да се задоволяват комплексно неговите потребности.

Там, където добре се решават социалните въпроси, добре върви и производството, а колективът е сплотен, обществен и политически активен. Пример в това отношение са ЗПП, МЗ "Г.Димитров", СХК "П.Караминчев", комб "Дупарит", завод "Вела Пискова", завод "Латекс Бяла, Птицекомбинатът и др.

С активното участие на ОС на БПС сега в окръга функционират 90 заводски магазина, които обслужват с предимство 94,2% от заетите работници и служители. Но голяма част от съществуващите търговски обекти не дават възможност да се използват нови форми на обслужване, някои от тях, особено тези на "Наркооп", не се зареждат редовно и комплексно. Слабо е снабдяването на магазините в СХК "Петър Караминчев", Комбината за тежко машиностроене, ЕП - МАТ. Ето защо сега вниманието на профсъюзните и стопански ръководства трябва да бъде насочено към модернизиране на съществуващата материална база с оглед тя напълно да отговори на потребностите на колектива. Много сериозни мерки следва да се вземат и за редовното зареждане на всички магазини.

Във връзка с подобряване услугите на работниците и служителите, стопанските и профсъюзните ръководства отделиха машини, съоръжения и инструменти, осигуриха материали и резервни части, обзаведоха подходящи помещения. Определени бяха номенклатурата на услугите и начинът на работа. СКСМ "Г.Димитров", завод "Найден Киров", ЗММ "Ст.Караджа" и др. организираха около 35 вида услуги за своите колективи. Но все още услугите в предприятията не са получили необходимата масовост и популярност, нуждите далеч не са задоволени. Затова на тази задача трябва да се отдели много по-голямо внимание, за да може въпросите по търговското и битовото обслужване на трудовите колективи комплексно да се решават. Добре трябва да се изучи и приложи опитът на Ловешки окръг в това направление.

През отчетния период е постигнат ръст в столовото хранене – общият брой на работническите столове в окръга нарасна на 146 с 19 886 места за сидане, като на 1000 души столуващи се падат 317 места, а обхватът на столуващите достигна 61%. За тези успехи нашият окръг четири пъти поред беше класиран на челно място от ЦС на БПС. Но въпросът с храненето не е решен еднакво за всички колективи. Изостава строителството на столовете в завод "Изкуство", ф-ка "Янтра", ОКС, протака се разширението на столовете в комбинат "Дунавска коприна", ККК "Иван Димитров", завод "Жити", ф-ка "Фазан", СЕП "Водно стопанство" и др. Прави впечатление, че и досега в социалните планове за осмата петилетка на някои АПК не се планира разширяване на столовата база под предлог, че няма средства за тази цел. В същото време е наложително изграждането на столове в селата Щръклево, Иваново и градовете Влтово и Две могили.

Голям дял за доброто снабдяване на работническите столове имат помощните стопанства. В окръга съществуват общо 67 помощни стопанства, от които 10 обединени. През 1981 година в тях са произведени 1080 т.месо, 37 т.мляко и 299 тона зеленчуци. Най-съществен принос за това имат стопанствата в Птицекомбината, "Млекозавод", ЕП-МАТ и др. Трябва обаче определено да заявим, че стопанските и профсъюзни ръководства на АПК не се отнесоха сериозно към изграждането на помощни стопанства, откъдето да получат и известен резерв от средствата за поевтиняване на храната в столовете. С окръжната програма за подобряване на столовото хранене през осмата петилетка се предвижда в него да бъдат обхванати 75% от работниците и служителите, с което ще се преизпълни поставената от окръжната партийна конференция задача. Освен това сме си поставили за цел до края на тази петилетка работническите столове изцяло да се задоволяват с месо от помощните стопанства. Изпълнението на тези задачи трябва да стои и по-нататък в центъра на вниманието на профсъюзните и стопанските ръководства, на отдел "Социално-битов" и апарата на ОС на БПС.

На фона на задачите и постановките, разработени в доклада на др.Т.Живков на октомврийското съвещание, още по-ярко се очертават съществени слабости и недостатъци при решаването на някои социални проблеми.

Слабост, която се допуска от години наред, е това, че предприятията планират жилища, които ОНС със спуснатия държавен лимит не може да осигури. Необходимо е да се подобри съгласуваността между бюро на ОС на БПС, ИК на ОНС и предприятията по тези въпроси и още с изграждането на насрещните планове да се изясняват възможностите и се разработва програма за строителството на жилища и ЦДГ както по лимитен път, така и със собствени сили и средства на колективите.

Трябва да се разшири инициативата строителните организации да извършват специализираните строителни работи на жилища и детски градини, а довършителните да се поемат от отделните предприятия. В това отношение се налага ОС на БПС да подобри организаторската работа с трудовите колективи по места за активното им участие с доброволен труд в строителството и рационалното му използване. Необходимо е да се популяризира опитът на завод "Латекс" - Бяла, национален първенец за VII петилетка по участието на трудовия колектив с доброволен труд в строителството.

Все по-тревожен става и въпросът за осигуряването на работниците с работно облекло. ОС на БПС многократно сигнализира ЦС на БПС за качеството и нереалните срокове за износване на работното облекло, особено това за механизаторите и животновъдите, за неправилното му разпределение по окръзи, за липсата на подходящи тъкани за различните видови работно облекло, поради което специализираните предприятия не могат да изпълняват договорните си задължения, но все още резултати няма. Наложителна е сериозната намеса на ЦС на БПС в това отношение.

Отдел "Социално-битов" трябва много по-задълбочено да навлезе в социалните проблеми на колективите и окръга и да бъде активна страна при практическото им решаване, да оказва

по-навременна и конкретна помощ на изоставашите.

През отчетния период на основата на окръжната програма по охрана на труда за VII-та петилетка беше разгърната активна дейност за подобряване условията на труда, за опазване живота и работоспособността на трудещите се. С реализиране на мероприятията от програмата сега 70% от трудещите се в окръга работят при хигиенни условия, с което се изпълнява поставената задача. Само през последните 3 години за комплексното решаване на въпросите по безопасността на труда бяха изразходвани 32 млн лева. Като най-ефективна форма за изпълнение на тази задача се оказва реконструкцията и модернизацията (завод "Латекс", "Юта", "Нодул" и др.)

През периода трудоуил травматизъм беше намален, като Кч спадна от 11,1 на 8,4. Голяма част от колективите в окръга се включиха в организираното от ОС на БПС движение "Образцови предприятия по охрана на труда". Носители на това звание станали 15 предприятия, между които ЗПП, завод "Фазан", завод "Н. Киров" и др. Добре изпълняват държавния и обществения контрол по охраната на труда профкомитетите в ККК "Ив. Димитров", Винзавода, Пристанищния комплекс и много други.

Но ние ясно оценяваме, че постигнатите успехи и решените въпроси далеч не съответствуват на задачите, поставени от XII партийен конгрес. С някои проблеми не можахме да се справим досега и те остават за решаване и през следващия период. Неудовлетворяват условията на труда в багрилно-апретурния цех на завод "Вела Пискова", в завод "Ал. Атанасов", в цеха за пигменти на СХК "Г. Генов", в завод "Изкуство" и др.

Сериозна организаторска работа предстои да се извърши за изпълнението на утвърдената в края на миналата година програма за намаляване на ръчния, физически тежкия и непривлекателен труд и нейното актуализиране, с оглед да бъде надхвърлен сравнително ниският темп на намаление от 2% годишно. Във връзка с това следва да се изостави дреботемиято и да се изпълняват по-крупни и високоефективни мероприятия за рязко съкращаване на физически тежкия и непривлекателен труд.

Независимо, че през последните 5 години трудовият травматизъм бе намален с 48%, то продължават да се допускат тежки и смъртни злополуки. Остра критика от трибуната на конференцията отправяме към стопанските и профсъюзните ръководства, в чиито колективи бяха допуснати тежки и смъртни злополуки – ДЗЗ "Д.Благоев", "Жити", СЕП "Водно стопанство", Птицекомбинат, АПК – Иваново и др. Високи са нивото на травматизма и загубите от него в ЕП-МАТ, СД "БКС", СЕТРД и др. Особено обеспокоителни са допуснатите професионални заболявания в завод "Дунарит", СКСМ "Г. Димитров", завод "Изкуство" и др. Това налага стопанските и профсъюзните ръководства да правят системен и задълбочен анализ на причините и предпоставките, довели до тези неблагоприятни, и да мобилизират колективите неотстъпно да воеват за отстраняване на неготивните явления.

Наложително е профкомитетите не само да се информират какво е състоянието по охраната на труда, а да предприемат действени мерки с предоставените им, включително и държавни права, които да доведат до коренни изменения. Това се отнася особено за профкомитетите в Електроснабдяване – Русе, завод "Вела Пискова", завод "Автоматика" – Две могили и др.

Важна роля за решаване проблемите по охраната на труда се отрежда на общинските съвети на БПС. Те по-пълно трябва да усволяват държавните функции по контрола, като в приетите от тях решения не следва да има само указания и препоръки, а действени задължителни предписания.

Профсъюзните органи трябва да съдействуват по-активно за издигане ролята на комисиите по охраната на труда, за подобряване обучението по техническата безопасност, като същевременно се разширяват възпитателните и пропагандни мероприятия. Целесъобразно ще бъде да се обяви и агитационен месец в тази насока. С оглед приложението на икономическия подход е необходимо да се внедри цялостно паспортизацията на условията на труд, чрез колто документирано да се следи динамиката на подобряване условията на труда.

В условията на новия икономически механизъм наша цел по охраната на труда следва да бъде по-големият социален ефект от реализираните мероприятия и спестените от това работни дни.

Отговорна задача е разширяването на движението за образцови предприятия. Правилно е то да се насочва на базата на комплексните изисквания за присъждане на това звание, като охраната на труда стане част от тях.

През отчетния период се разшири превантивността в трудовоправната защита. Това доведе до намаляване броя на жалбите от 254 през 1978 г. на 195 през 1981 г. Независимо от постигнатото, половината от постъпилите жалби са основателни, което говори, че в отделни случаи правата и интересите на работниците се накърняват, че болшинството от жалбите не се решават по места. Това налага профкомитетите да не бъдат пасивни наблюдатели, а да застават твърдо като колективен орган срещу нарушенията и без тяхното съгласие да не се предприемат мерки срещу работниците.

Нарасналата роля на помирителните комисии изисква организационно и методически те по-добре да бъдат ръководени от профкомитетите, за да не се допускат слабости, като просрочие при разглеждането на делата, характерни за БКС - Две могили, РПК - Сливо поле, завод "Дунарит", ДДФ и др. Заедно с това много по-широко следва да се приложи инициативата на ЗНП за решаване жалбите на трудещите се в самите предприятия. Тя спестява времето на работниците и специалистите от другите инстанции, укрепва социално-психическия климат и вярата на хората в законността.

Що се отнася до извънредния труд, следва да заявим, че успоредно с грижата за неговото ограничаване, профсъюзните органи са задължени и трябва да проявяват нетърпимост и безкомпромисност, да санкционират онези стопански ръководители, които разпореждат без разрешение той да се полага или не го заплащат.

Инспекцията по охрана на труда постолнно усъвършенствува контролната си дейност и наказателната практика. Успехи има в координиране дейността с останалите контролни органи. Наложително е в бъдеще да се подобри още повече навременността и действеността на контрола, като не се допуска администриране. Що се отнася до насочеността на бюрото на ОС на БПС в работата по охраната на труда, може да се отчете, че тя е по-проблемна и обхватна. Все още, обаче, бюрото проявява търпимост към проф-председателите и стопанските ръководители, които бавно преустрояват вижданията си в работата по охраната на труда. Нужна е по-висока взискателност към кадрите, която да се съчетае с търсене и на персонална отговорност.

На проведения през април м.г. пленум по охраната на труда бяха приети мероприятия, чието изпълнение трябва да бъде една от бъдещите наши отговорни задачи.

Бюджетът на ДОО за Русенски окръг от 52 млн. лв. през 1978 г. нарасна на 106 млн. през 1982 г. Това постави нови, по-големи изисквания пред отдела и профсъюзните органи и организации, които те успешно изпълняват. Но на практика дейността ни в това отношение е все още незадоволителна. Необходимо е профкомитетите да упражняват много по-действен контрол над длъжностните лица за правилното начисляване на осигурителните вноски и изчисляване на осигурителните разходи, за да не се допуска ощетяване на фонда на ДОО или пък на самите работници. А такива нарушения бяха констатирани при извършените ревизии в ДП "Дунав", АПК - Две могили, АПК - Русе, Секция за ТР дейност и други.

Подобрена бе и трудово-лекарската експертиза. Това бе отчетено и на националното съвещание за обмяна на опит по този проблем, състояло се през май 1981 г. в гр. Русе. Все още обаче има лекари и мед. фелдшери, които не са достатъчно прецизни или пък допускат небрежност при определяне временната нетрудоспособност на работниците и служителите. На тях следва да помогнем с още по-действен контрол.

Осигуряването на почивката и отдиха на трудещите се е неотменна грижа на профсъюзните органи и организации. Във всички форми на дълготраен отдих средногодишно в окръга участвуват 29,5% от профсъюзните членове. 60 предприятия разполагат със 72 бази за почивка на море и балкан с 2840 легла. Наличната лека материална база в големата си част е физически и морално износена и е крайно недостатъчна. Назряла е необходимостта от строителство на масивни съвременни почивни домове. За тази цел профсъюзните и стопански ръководства следва да заделят повече средства и лимити в плановете за социално-икономическото развитие, като широко прилагат кооперирането и стопанския начин за строителство. Пред ОС на БПС и всички профсъюзни и стопански органи и организации през VIII петилетка стои задачата да се увеличи процентът на почиващите във формите на дълготраен отдих средно на 36%, да се масовизира още повече краткотрайният отдих.

През отчетния период профсъюзните органи и организации постигнаха добри резултати и в по-нататъшното развитие на масовата физкултура, спорта и туризма. Сега в различните форми на масово-оздравителните мероприятия са включени 35 812 работници и служители, в спортно-състезателната дейност 18 961, като са излъчени общо 15 683 носители на значката на СМ "Родина", и в туристическите прояви - 30 604 души.

Въпреки постигнатите резултати, преценявайки нашите възможности, следва да направим извода, че развитието на масовата физкултура, масовия спорт и туризма е далеч от постановките и изискванията на ЦК на БКП.

Все още не задоволява обхватът на трудещите се в системни занимания и прояви. В някои от тях липсва последователност и всеобхватност, слабо са свързани с производствения процес и със социалната програма на трудовите колективи, поради което тяхната ефективност е недостатъчна. Незадоволителен е броят на състезанията в заводите и предприятията, а някои ОКПС и общински съвети на БПС все още не са станали ръководители и организатори

на тази дейност в отрасъла и селищната система. С бавни темпове се изгражда необходимата лека спортна материална база, а наличната се ползва непълноценно.

Главната задача на нашите органи и отдел "Физкултура, спорт и туризъм" занапред трябва да бъде изпълнението на ДФП по всички показатели и от всички профорганизации, за да се постигне по-висока ефективност и качество в работата да по-нататъшното развитие на масовата физкултура, спорта и туризма.

III. ЗА ПО-ДИНАМИЧНА, НАСТЪПАТЕЛНА И ЕФЕКТИВНА ИДЕЙНО-ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА

През отчетния период ОС на БПС, ОКПС, общинските съвети и профкомитетите положиха значителни усилия за превръщането на идейно-възпитателната работа в жизнено важен фактор за успешното решаване на задачите за социално-икономическото развитие на окръга, селищните системи и трудовите колективи, за формиране и възпитание на трудещите се като социалистически личности, за утвърждаването на социалистическия начин на живот.

ОС на БПС счита, че задачата за преустройството на ИВР в окръжната профсъюзна организация може да се счита в основни линии за решена:

- голяма част от профсъюзните и стопански ръководства под ръководството на партийните комитети по-пълно отчита определящата роля на социалната среда в идейно-възпитателния процес;
- все повече се задълбочава процесът на тясното свързване на ИВР на профсъюзите с политиката на партията, в актуалните задачи, които решават трудовите колективи;
- профсъюзните органи и организации по-умело и резултатно осъществяват организацията и ръководството на ИВР.

Върхов момент в цялостната ИВР бяха подготовката на трудовите колективи за достойна среща на XII конгрес на партията и дейността за изпълнение на неговите решения. Проведените в профорганизациите разговори на тема "Моят личен принос за усъвършенствуване на социалистическата организация на труда" и "Как ще посрещна XII конгрес на БКП", изпълнението на личните и колективни творчески и насрещни планове, онагледяването на задачите и гласността на резултатите от социалистическото съревнование допринесоха борбата за ефективност и качество, за реализиране на повече икономии от суровини и материали и изпълнението на профсъюзното обещание да се превърне в непосредствена цел на всяка профорганизация, на всеки колектив. По-резултатно използване на трудовите ритуали, вечерите на трудовата слава за първенците и рационализаторите, срещите-разговори и говорящите вестници, дискусиите и работническите трибуни по проблемите на социалистическото стопанисване и социалистическата дисциплина спомогнаха за увеличаване на личния и колективен принос в изпълнението на задачите, за повишаване на духовното стимулиране. В това отношение особено се откроява работата на профкомитетите и домовете на културата в МК "Георги Димитров", ХК "И. Караминчев", АПК - Русе, ОКПС на търговията и услугите, ДК на МПБУ и ДК на търговските работници.

Подобри се работата с първенците в труда за разпространение на челиния опит и неговия идеологически заряд (ТК "Дунавска коприна", ЕП-МАТ, СМК и др.). С методическата помощ на окръжния клуб на първенците бяха изградени и успешно действуват нови 21 общински, отраслеви и заводски клубове на първенците.

Наставническото движение, в което участвуват 4217 работници, укрепна, обогати се с почина на героиня на социалистическия труд Ст. Радев за наставничество в рационализаторската дейност и все по-активно съдействува за професионалното израстване на младите работници.

В много колективи (ЗПП, "Фазан", БНБ, поделение "Нармаг", Стоматологична поликлиника и др.) бяха осъществени ползени мероприятия за издигане ролята на преките ръководители, за усъвършенствуване на междуличностните отношения, за формиране и поддържане на ведър социално-психически климат.

Обобщаващият извод е, че профсъюзните органи и организации в по-голяма степен реализират в практиката поставената от VIII конгрес на БПС задача трудовете възпитание да стане главно направление в цялостния възпитателен процес.

Но ОС на БПС реално оценява, че ефективността на трудово-възпитателната работа все още не отговаря на високите партийни изисквания. Не сме успели навсякъде да я сведем до бригадата и до отделния колектив, не са изживяни количественият подход, парадността, формализмът, регламентирането. Нашите профсъюзни органи и организации трябва да поемат решителен курс за съсредоточаване на идейно-възпитателната работа в

първичния трудов колектив-бригадата, за превръщане на новия икономически подход в масово съзнание, в начин на мислене, действие и живот на трудовия човек. Централно място следва да заеме формирането на комплекс от знания, навики и качества, които да осигуряват обществен ефект от труда на всеки като изпълнител и организатор на бригадната организация на труда. Повече усилия следва да насочим към образцовото провеждане в колективите на разговора "Моят личен принос за изпълнение на решенията на XII конгрес на БКП", към издигане на идейно-политическата и нравствена отговорност на участниците в движението "Героят е винаги в строя".

За формирането на всеки трудов колектив като грижовен стопанин на социалистическата собственост в условията на новия икономически механизъм, възпитателната работа трябва да съдейства за изграждане на такива качества, като организираност, колективизъм, самодисциплинираност и отговорност у всеки за своята и на целия колектив работа, да изучава и

плие за формирането на правилно обществено мнение и ведро настроение в колектива. Необходими са по-активни и ефективни усилия от страна на профсъюзните организации за изпълнение на окръжната програма за борба с противообществените прояви, престъпленията и закононарушенията. Не бива повече да се гледа с безразличие на факта, като например, че само през 1981 г. са нанесени материални щети и присвования на стойност 5,2 мил. лева и че 312 души са осъдени за дребно хулиганство.

Класово-партийното, патриотичното и интернационалното възпитание на профорганизациите съдейства за формиране на висока класова отговорност, за ускорено развитие на социалистическото общество. Профсъюзната учебна година и лекционната пропаганда като главно средство за повишаване на политическите, икономическите и трудово-правните знания все по-тясно се свързват със задачите, които решават трудовите колективи. Засили се диференцираният подход на въздействие спрямо социалните съсловия и етническите групи. Качествено нов момент е използването на активни методи на обучение в АП "Ал. Атанасов", ЗПП, ОКПК - Щръклево. Съществуват обаче и редица пропуски в организацията и ръководството на политическата просвета и лекционната пропаганда. За по-нататъшно повишаване ефективността на политическата просвета ОС на БПС организира преглед на работата на звената, който ще завърши с конференция на тема: "Приносът на профсъюзната политическа просвета за повишаване социалната активност на трудещите се в изпълнение на решенията на XII конгрес на БКП".

В лекционната пропаганда по-голямо внимание следва да се отдели и на проблемите на научно-технически прогрес, на икономическия подход и борбата с идеологическата диверсия.

Окръжният съвет на БПС, ОКПС, ОБС на БПС, профкомитетите, домовете и клубовете на културата проведоха интересни и съдържателни мероприятия особено през юбилейната и конгресна 1981 година, които разкриха действената връзка "минало-

настояще-бъдеще" и допринесоха за повишаване класово-партийното мислене, националното самочувствие и гордост у трудещите се. Особено място заемаха викторината "1300 години България" и разговорът "Дружба от векове за векове".

Но новите измерения на социалистическия патриотизъм и интернационализъм са още непълно овладял механизъм на въздействие, защото нашите профсъюзни органи не съумяват винаги да свързват резултатите от трудас приноса на колектива за укрепване на социалистическата система, международното работническо движение и борбата със световния империализъм. На базата на постигнатото трябва да се разгръща още по-конкретна дейност за засилване на националната гордост и самочувствие и за настъпателност в борбата с буржоазната идеология, като умело се използват предстоящите чествания на 100годишнината от рождението на Георги Димитров, 60-годишнината от създаването на СССР и др.

Натрупан бе положителен опит в работата с моралните кодекси по професии, в използването на труда и изкуството за естетическо възпитание. Но нравственото и естетическото възпитание трябва идейно да се обогатяват и качествено извисяват. Необходимо е нравствените критерии и изисквания към съвременния трудов морал и професионална етика да се впитат с конкретните отношения в бригадите, с материалното и духовно стимулиране, с обществената оценка и социалните санкции.

Отдел "ИВР" и ОПДК следва по-активно да направляват развитието на културната дейност в трудовите колективи, в това число да постигнат масовизация на художествената селодейност и повишаване на нейното равнище. Предстои много сериозна работа за разработване и изпълнение на окръжната и колективните програми за естетическо възпитание в сферата на труда на база решенията на неотдавна проведенния пленум на ОК на БКП.

ОПДК и отраслевите домове на културата трябва да се развиват действително като методически центрове на масово политическа и културно-масова работа, а тяхната дейност винаги да води до умножаващ ефект в трудовите колективи. Необходимо е да се увеличават заводските домове и клубове на културата, като все повече се превръщат в центрове за развитието и реализацията на културната и творческа активност на трудещите се.

Положителният опит по организацията и ръководството на ИВР трябва да се утвърждава, разширява и пълноценно използва сега при осъществяването на качествен прелом в съдържанието на ИВР в условията на новия икономически подход, за да може тя да стане главен фактор за постоянна духовна връзка на профсъюзите с трудещите се. За това отдел "ИВР" трябва да търси по-конкретни и по-ефективни форми на възпитателно въздействие и помощ на профорганизациите, да използва по-добре възможностите на домовете на културата, на окръжната комисия по ИВР и широкия актив от сътрудници. Крайно време е отделът и домовете да излязат от сферата на общите и представителни мероприятия, като повечето дейности и мероприятия преминават в трудовите колективи.

IV. ЗА ПО-НАТАТЪШНО ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА РАБОТА

Дванадесетият конгрес на Партията посочи, че в условията на новия икономически подход и неговия механизъм, при прилагането на стопанската сметка и самоиздръжката значението на трудовия колектив неизмеримо нараства и качествено се променя. Той става главен участък на цялата наша профсъзна дейност. В тази връзка много отговорна е ролята на ППО като обществена организационна форма и масова школа за развитието и функционирането на трудовия колектив.

Отчитайки важноста на проблема, ОС на БПС насочи своите усилия и тия на профсъюзните органи и организации към издигане ролята и дееспособността на първичните профсъюзни организации, цеховите организации и най-малките структурни звена – профгрупите.

Окръжната профсъюзна организация наброява 150 949 членове, организирани в 580 първични профсъюзни организации, 925 цехови профорганизации и 4716 профгрупи.

През юни 1980 година бе подготвен и проведен пленум на ОС на БПС за състоянието и ръководството на профсъюзната дейност в малките трудови колективи и задачите за нейното по-нататъшно развитие. На основата на извършените комплексни проверки върху цялостната профсъюзна дейност на всички равнища бе направена реална оценка за състоянието на нивовата профсъюзна дейност, анализирани бяха допуснатите слабости и причините, които ги пораждат, обобщен бе положителният опит. Пленумът прие програма за издигане нивото на нивовата профсъюзна дейност. Можем да дадем положителна оценка за изпълнението на програмата досега.

Създадената информационна система в ОС на БПС за провежданите заседания на профкомитетите спомогна за развитието на вътрешно-профсъюзната демокрация, за редовното провеждане на заседанията, за засилване на проблемността им, за подобряване качеството на разглежданите материали. Тя даде възможност на работниците от апарата на ОС на БПС по-редовно да участвуват в тях и да оказват по-конкретна помощ за вземане на добре обосновани решения. ОС на БПС изгради система за даване отговор на повдигнатите въпроси, мнения и предложения, колто все повече се утвърждава като стил на работа.

Настъпилите положителни изменения в издигане ролята и дееспособността на ППО и профгрупите се потвърдиха от отчетите и изборите, които се отличиха с добра организираност, критичност и делови дух. В центъра им стояха най-важните и актуални задачи, поставени от XII конгрес на БКП и Националното

съвещание, състояло се на 24 октомври 1981 г. Те потвърдиха нарасналата роля на профсъюзните организации в решаването на многостранните задачи на колективите. Като пример можем да посочим профсъюзните организации при Автокомбината, ЗПП, Пристанищния комплекс, МК "Г.Димитров", общинският съвет на БПС в Сливо поле, профсъюзните организации при технологичните екипи на Домостроителното предприятие, завод "Фазан" и др.

ОС на БПС, конкретно подпомогнат от ОК на БКП, приложи нов подход в организацията на работата за кадровото осигуряване на профкомитетите, в развитието на общественото начало, в извеждането и разпространението на челния профсъюзен опит.

Бюрото на ОС на БПС обяви преглед на работата с кадрите и обществените актив, като утвърди три основни насоки, в които той да се проведе: подбор и възпитание, обучение и членов опит в развитието на общественото начало, резервни кадри и активисти. Задачите бяха разчетени в два главни етапа от 1.11.1980 г. до началото на отчетите и изборите и по време на тяхното провеждане.

Главните резултати от прегледа са:

- организационно укрепнаха помощните органи на профкомитетите;

- много по-конкретно бяха опознати от председателите на профкомитетите и от висшестоящите им органи качествата мнозинството активисти. Създадени бяха условия при спокойна обстановка да се направи най-добър подбор за членове на профкомитетите през отчетно-изборната кампания;

- със строго съблюдаване на партийното ръководство и помощта на партийните комитети добре бяха изработени, в съответствие с новите изисквания и критерии, персоналните преценки на профпредседателите;

- с по-голяма прецизност и по установения ред се подготвиха новите състави на общинските съвети на БПС и ОКПС.

Най-голямата значимост на натрупания опит е, че отчетът и самоотчетът се утвърдиха като целева и ефективна форма за оценка на многохилядния актив и за разкриване тен-

денциите в общественото начало.

По отношение на обучението и популяризирането на челния опит в профсъюзната работа дейността на нашите органи бе характерна и с някои широкомащабни прояви. Бюрото на ОС на БПС прие основни положения за обучението на кадрите и актива на русенската окръжна профсъюзна организация, програми за обучение по различните направления на профсъюзната дейност и утвърди новоорганизираните постоянно действащи школи към общинските съвети на БПС. В дните на нисовия профсъюзен чеден опит участваха повече от 24 575 души, предимно профгрупорзи и нисови активисти, което показва, че тази форма се утвърждава като отлична трибуна за популяризиране на челния опит.

Като отчитаме извършеното, си даваме ясна сметка, че постигнатите резултати в никакъв случай не означават, че всички проблеми са решени. Важно значение за нас има указанието на др. Т. Живков в профсъюзите да се издигат добре подготвени кадри, главно из средата на работническата класа, с житейски и производствен опит, които да умеят да работят с трудещите се. Макар и да е увеличен броят на редовите работници в профсъюзните ръководни органи, то в това отношение има още неизползувани резерви в профкомитетите на ССХП, търговията и услугите, строителството. Не задоволява и младежкото ядро с възраст до 30 години в машиностроенето, леката промишленост, сред здравните работници.

През периода на отчетите и изборите отново изпъкна незадоволителната ни работа по резервните кадри. Съществува "двойно счетоводство" – едни резерви са в списъците, а към други се обръщаме, когато трябва да се решава определен кадрови въпрос.

Нужно е в помощните органи на профкомитетите, комисиите и съветите да се привлекат още повече работници и млади хора, които там да придобиват знания по профсъюзните проблеми, навики и умения за работа с хората и по такъв начин да се готвят като резерв за профкомитетите, профгрупорзите, профпредседателите..

Необходимо е по опита на Републиканския съвет на Латвийските профсъюзи в Рига към отделите на ОС на БПС да се изградят инструкторски групи на обществени начала. Към това трябва да се насочат и общинските съвети на БПС.

По обучението на актива вече имаме точно и ясно изградена система, но се допускат слабости в организацията и качеството на занятията, което пречи да възпитаваме кадри компетентни, делови, способни да решават новите задачи.

Необходимо е сега, при изграждането на тематичните планове за обучение на отделите на ОС на БПС и в ПДШ да залегнат актуални теми, пряко свързани с непосредствените задачи на БПС, произтичащи от решенията на XII конгрес на БКП, да се подготвят методически помагала и материали, които ще подпомогнат актива в неговата практическа дейност. Особено внимание следва да се отдели на самоподготовката, да се утвърди приложно-творческото начало в работата на кадрите с висше и средно образование, като им се възлагат за разработка теми и реферати по проблемите на профсъюзното строителство.

Предлагаме ЦС на БПС да възстанови практиката за обучение на председатели на ИПО в ИШП "Г. Димитров" с откъсване от производството.

През отчетния период бяха изградени общински съвети на БПС. Те показват стремеж да утвърдят своята роля като единни ръководни органи на територията на селищните системи и успех в това отношение има общинският съвет на БПС в Сливо поле. Илюми от тях се заеха с решаването на конкретни проблеми. Например, в Сливо поле – за организационното укрепване на ИПО; в гр. Бяла – за повишаване ролята и ефективността на производствените съвещания; в гр. Две могили – за всеостранното издигане ролята на профгрупите, в гр. Русе – по редица основни направления на профсъюзната дейност. Но повечето общински съвети, особено тези в Ново село и Борово, не са активни органи и не подпомагат добре местните профкомитети. Главна причина за това е, че не се работи настойчиво и последователно за раз-

витие на общественото начало, т.е. за изграждане на един действен и широк обществен актив. Отстраняването на тази слабост трлбва да бъде сега задача № 1 на общинските съвети.

Окръжните комитети през отчетния период направиха много за издигане равнището на низовата профсъзна дейност. Под тяхно ръководство редица ППО се отличиха с висока зрелост и дееспособност. ОКПС на работниците от търговията и услугите, ОК на работниците от държавните учреждения и обществени организации, ОК на СБУ и ОКПС на здравните работници покомпетентно насочват колективите към решаването на специфичните за отрасъла им задачи, произтичащи от решенията на XII конгрес на БКП. Трлбва да отбележим, че положителни тенденции в това отношение има и в ОКПС на РСХП и ОКПС на работниците от полиграфията и културните институти.

Обща слабост е незадоволителната връзка на ОКПС с общинските съвети на БПС. Така също недостатъчни са помощта и грижите към организациите извън селищна система Русе. Така например, представител на ОКПС на работниците от търговията и услугите не е посетил нито едно отчетно-изборно събрание в селищна система Сливо поле, а там е най-голямата РПК.

Необходимо е да се преодолее тази трудноподвижност, да се обединят още повече усилията на ОКПС общинските съвети на БПС за укрепване на слабите ППО.

През отчетния период ОС на БПС и неговото бюро положиха последователни грижи за усъвършенстване на своя стил и метод на работа. Като пример за нас бе утвърденил от бюрото на ОК на БКП стил на висока принципност, вискателност, деловитост, творчески подход при изпълнението на задачите, поставени от ЦК на БКП. В своята работа ОС на БПС все подобре използва политическия и комплексен подход, засили се конкретността и оперативността при изпълнение на задачите, поставени от решенията на БКП и висшестоящите профсъзни органи. През мандата бяха проведени осем проблемни пленума. Всеки от пленумите бе предхождан от предварителна и широкообхватна работа в профсъзните организации, комплексни проверки и задъл-

бочени проучвания, създаване на еталонни организации по решаването на основни проблеми, разработване на програми за конкретни действия. Особено внимание бе отделено за издигане нивото на контрола по изпълнение на взетите решения. Бюрото на ОС на БПС утвърди и прилага основни положения за контрол по изпълнение на решенията на бюрото и пленума на ОС на БПС и висшестоящите партийни и профсъюзни органи.

Деятелността на ОС на БПС и отделите му за изпълнение на основните задачи беше характерна още с провеждането на редни съвещания, практикоприложни конференции от общоокръжно и окръжно отраслево значение, някои от които съвместно с други органи и организации. В заседанията на бюрото на ОС на БПС са внасяни и решавани значително число проблемни въпроси по всяко направление на профсъюзната дейност, като водещо място сред тях са имали въпросите, осигуряващи достоен принос на профсъюзните организации в предсрочното изпълнение на социално-икономическите планове.

През отчетния период чувствително бе подобрена съвместната ни работа и взаимодействие с държавните, стопанските и другите обществени организации и движения при решаването на различни проблеми на стопанския и общественно-политическия живот на окръга.

В русенската профсъюзна организация 16,65 на сто от членовете са млади хора на възраст до 30 години. В изпълнение на решенията на ЦС на БПС, в профкомитетите бяха избрани отговорници и сформирани комисии за работа с младежта. Приеха се насоки и мероприятия на бюрото на ОС на БПС и ОК на ДКМС за изпълнение на задачите, произтичащи от Писмото на др. Тодор Живков до ЦК на ДКМС и Националната комсомолска конференция. Състои се обучение на профсъюзния актив по тия проблеми. В съвместната ни работа бяха постигнати положителни резултати по време на двегодишния преглед, обявен от ЦК на ДКМС и ЦС на БПС под надслов "На класата - достойни синове". По досегашния опит и духът на новите изисквания налагат сериозно да се разшири взаимодействието ни с комсомолските органи на

всички нива в окръга.

Своя дял в социално-икономическото развитие на окръга дават жените, които са 46,4 на сто от населението му. Главната задача, която стоеше пред комисията по проблемите на работещите жени към ОС на БПС, бе да се издига ролята на жената – труженичка и общественичка в изграждането на социалистическото общество. В окръга ни успешно се осъществяват националните двегодишни прегледи: "За по-нататъшно подобряване на грижите за бременните и за отглеждането и възпитанието на децата до училищна възраст" и "Активното участие на жените в техническото творчество – важен фактор за изпълнение на социално-икономическите задачи на осмата петилетка". Необходимо е в своята бъдеща дейност комисията да насочи своето внимание към издигане ролята на жената като майка, продължителка на българския род, към увеличаване на раждаемостта, която за нашия окръг е твърде ниска – 13,01 на сто през 1980 г. и 13,43 през 1981 година.

В заключение можем да кажем, че окръжният съвет, бюрото на ОС на БПС и неговите помощни органи с активната и конкретна помощ на ЦС на БПС правилно са работили за решаването на най-актуалните проблеми през изтеклия период. Научихме се да оценяваме правилно обстановката, да извеждаме на преден план главните задачи, да подготвяме хубави програми, да вземаме точни и правилни решения. Но това не е достатъчно. Бюрото на ОС на БПС, неговият председател и секретарите не успяха през отчетния период пълноценно да организират работата на членовете на пленума на ОС на БПС в съответствие с конкретните задачи в трудовите колективи. Не довеждахме докрай всички добри начинания. Никъде по веригата на изпълнение на отделни задачи силата на ръководството ни намалява. Това означава, че контролът е непостоянен, че връзката ни с трудовите колективи не е повсеместна, че не се познават добре атмосферата и състоянието вътре в трудовите колективи и особено в по-малките. Данните от системата за проследяване на връзката на организационните работници с ППО, разработена през 1980 година, показва, че се посещават определен брой ППО и то по-големите. Посещаванията

там в повечето случаи започват и завършват на заводски равнища, а твърде рядко се отива при малкия трудов колектив, в цеха, в бригадата. Не на последно място стои въпросът и за ефективността на труда на всеки организационен работник. Не е преодолели стремежът да се претрупваме с мероприятия, прояви, съвещания и обсъждания, които ни откъсват от хората, ограничават въздействието на политическата ни работа, намаляват ефективността на организационната ни дейност. Затова най-важната и непосредствена задача сега е тази, която постави XII конгрес на БКП - да усъвършенствуваме деловитостта на всички профсъюзни органи, да утвърждаваме стил, в който са вплетени управленчески умения и навики, деловитост, компетентност, и оперативност. Над всичко трябва да стоят връзките на кадрите с хората, с трудовите колективи за довеждане партийната политика до всеки трудов човек. Критерии за ефективността на нашата дейност следва да бъде положителната промяна и конкретния резултат от работата в колектива.

Другарки и другари,

Остават два месеца до Деветия конгрес на БПС.

Неговото значение се определя преди всичко от обстоятелството, че той се свиква след XII конгрес на Българската комунистическа партия и трябва да приведе дейността на БПС в съответствие с изискванията на партийните решения, да очертае задачите и отговорностите на профсъюзите в новите условия.

Ето защо подготовката за профсъюзния конгрес трябва да се превърне в масова школа за трудещите се от нашия окръг, в сериозен разговор за осмисляне на историческите решения на XII партийен конгрес, в задълбочен преглед на цялата досегашна работа на профсъюзните органи и организации, за да се намерят по този начин най-преките и резултатни пътища към големите и високи цели, издигнати от партията. И няма никакво съмнение, че най-благодатното поле за предконгресна изва ще бъдат разгръщането на всенародно социалистическо съревнование, конкретната работа и борбата на профсъюзните органи и органи-

зации в трудовите колективи за превръщане на партийната политика в убеждение и дело на всеки трудов човек.

Окръжната профсъюзна организация, обединила над 150-хилядна трудова армия, ясно съзнава своята голяма отговорност за изпълнение на решенията на XII конгрес на БКП. Сплотена и единна около Централния комитет на партията и неговата априлска линия, тя ще превърне следващия период във време на промени, време на дела и високи завоевания в името на щастието и благоденствието на нашия народ.

ОКРЪЖЕН СЪВЕТ НА БПС - РУСЕ

ПРЕДСЕДАТЕЛ: А. Антонов

